

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci žalobce: **J. Š.**, trvale bytem A., proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí** se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě ze dne 22.8.2011 proti rozhodnutí **Krajského úřadu Karlovarského kraje**, se sídlem 360 21 Karlovy Vary, Závodní 353/88, ze dne 10.8.2011 č.j.: X o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Soud upozorňuje, že zákonem č. 366/2011 Sb. došlo i ke změně zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, takže s účinností od 1.1.2012 je žalovaným **Ministerstvo práce a sociálních věcí** se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, na něhož přešla působnost krajských úřadů, a nikoli Krajský úřad Karlovarského kraje (dále jen **KÚ**), který byl odvolacím orgánem do 31.12.2011 (§ 77 odst. 1), jehož rozhodnutí ze dne 10.8.2011 bylo žalobou napadeno.

Včasnou žalobou datovanou 22.8.2011 se žalobce domáhá přezkoumání napadeného rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 10.8.2011 č.j. X, jímž bylo KÚ zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Aš, odboru sociálních věcí a zdravotnictví (dále jen **MěÚ**), č.j. X vydané dne 12.7.2011, jímž nebyla žalobci v souladu s § 2 odst. 5 písm. a) a § 66 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen **zákon**), přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi mimořádná okamžitá pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje (dále jen **mimořádná okamžitá pomoc**) upravená v tomto zákoně, protože žalobce, který byl od 7.3.2011 v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání,

podal dne 15.6.2011 žádost o uvedenou dávku a to na úhradu nocležného ve výši 3.800,-Kč, ačkoliv je posuzován jako nájemce bytu a od července 2010 mu byla přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení ve výši 2.863,-Kč v měsíci červnu 2011 určená k zabezpečení odůvodněných nákladů na bydlení a služeb bezprostředně s bydlením spojených; dále je k tomu určena i dávka pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení, nikoli žalobcem požadovaná dávka mimořádná okamžitá pomoc. Rozhodnutí MěÚ ze dne 12.7.2011 vypravené téhož dne napadl žalobce včasným odvoláním, neboť dle něho je matoucí a odůvodnění se zakládá z libovůle správního orgánu, kterému je známo, že o doplatek na bydlení žádal, ale rozhodnutím ze dne 12.7.2011 č.j. 9984/2011/ASS mu nebyl přiznán.

Žalobce ve své žalobě ze dne 22.8.2011 mimo jiné uvedl, že odůvodnění rozhodnutí ze dne 10.8.2011 se nezakládá na právníckém odůvodnění a vůbec se nezabývá jeho námitkami a jsou mu odepírána základní práva a je diskriminována jeho osoba, protože mu byla zamítnuta jeho žádost o dávku doplatek na bydlení. Závěrem žalobce navrhl vydání rozsudku, jímž bude napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení pro nezákonnost a překročení správním orgánem zákonem stanovené meze.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 10.8.2011 popsal KÚ průběh řízení a mimo jiné uvedl, že v rámci přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení předcházejícího vydání rozhodnutí nezjistil pochybení MěÚ při aplikaci právních předpisů při vydání rozhodnutí ze dne 12.7.2011, když dávku mimořádné okamžité pomoci je doporučeno využívat na základě správního uvážení správního orgánu prvního stupně pouze v měsíci, od kterého byl přiznán příspěvek na bydlení, který se vyplácí s měsíčním zpožděním a dále po dobu, po kterou nevznikne na příspěvek na bydlení nárok z důvodu absence hrazení nákladů na bydlení za uplynulé období, stanovené pro tuto dávku státní sociální podpory, jejichž výše je nezbytná pro uplatnění nároku na příspěvek na bydlení; KÚ vyslovil souhlas se správním uvážením MěÚ a důvody v rozhodnutí uvedenými. Žalobcem požadovaná dávka mimořádné okamžité pomoci není určena jako finanční kompenzace při nepřiznání dávky doplatek na bydlení pro nesplnění zákonných podmínek, proto je bezpředmětné žádat o dvě různé dávky pomoci v hmotné nouzi na řešení jedné situace, již je úhrada nákladů spojených s bydlením.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření ze dne 10.11.2011 mimo jiné zdůraznil, že z výrazu nocležné je patrné, že se jedná o platbu jednorázového charakteru, tj. krátkodobé přespání na ubytovně určené osobě, která se ocitne v mimořádné situaci, což není případ žalobce, který uzavřením nájemní smlouvy dne 11.2.2011 na dobu určitou od 26.2.2011 do 25.2.2012 projevil svoji jasnou, svobodnou a srozumitelnou vůli mít zajištěno bydlení dlouhodobého charakteru; na úhradu nákladů bydlení je po splnění zákonných podmínek určena dávka doplatek na bydlení, která tuto základní potřebu saturuje. Závěrem žalovaný souhlasil, aby soud o věci samé rozhodl bez jednání, podjatost soudce nenamítl a navrhl zamítnutí žaloby.

Ze zaslaného správního spisu vedeného ohledně žalobce soud zjistil, že je v něm mimo jiné založena **žádost žalobce ze dne 15.6.2011 o okamžitou pomoc** a jako důvod jednorázového výdaje je uvedeno nocležné ve výši 3.800,-Kč; založena je kopie **dokladu o zaplacení ubytování** žalobcem dne 30.5.2011 za květen 2011 ve výši 3.800,-Kč (*firma Z. L.*), ale kopie zmíněné **nájemní smlouvy** ze dne 11.2.2011 založena není a není ani založen úřední

záznam osvědčující tuto skutečnost známou správnímu orgánu z úřední činnosti; dále je založena *listina* „Ofoceno z dávky doplatek na bydlení“ týkající se měsíců červen a červenec 2011, kdy měl žalobce nárok na tuto dávku. Založeno je *rozhodnutí MěÚ ze dne 12.7.2011 i rozhodnutí KÚ ze dne 10.8.2011*, které bylo doručeno žalobci dle doručenký dne 15.8.2011 (pr. moc dne 15.8.2011).

Podáním ze dne 30.11.2011 žalobce sdělil po doručení vyjádření KÚ, že odkazuje na obsah žaloby a nesouhlasí s rozhodnutím o věci bez nařízeného jednání, podjatost soudce nenamítá; také vyjádřil svůj názor na správní řízení a správní uvážení, které probíhá v přesně vyznačených mezích stanovených příslušnou právní normou.

Následně *KÚ dne 14.12.2011* sdělil k uvedenému podání žalobce, že trvá na svém vyjádření ze dne 10.11.2011.

V uvedeném zákoně č. 111/2006 Sb. se řeší pomoc v hmotné nouzi těmito dávkami: příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc. V hmotné nouzi je člověk, který má problém se zajištěním základní obživy, s bydlením nebo když ho postihne vážná mimořádná událost, například živelní pohroma. Tato dávka pomáhá jednotlivci nebo společně posuzovaným osobám. Pro všechny osoby platí stejné podmínky a rovněž se na všechny osoby vztahují stejná pravidla pro přiznávání, odebrání či snižování těchto dávek.

V dané věci se jedná o dávku upravenou v **§ 36 zákona** (podmínky nároku na mimořádnou okamžitou pomoc)

(1) Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má

- a) osoba uvedená v § 2 odst. 3,
- b) osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi,
- c) osoba uvedená v § 2 odst. 6, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.

(2) Pro účely poskytování mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v § 2 odst. 3, odst. 5 písm. a) a odst. 6 se tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob. Mimořádnou okamžitou pomoc lze poskytnout pouze jedné z osob společně posuzovaných, jde-li o stav hmotné nouze podle § 2 odst. 4 a § 37.

a **§ 37 zákona** (výše mimořádné okamžité pomoci)

Výše mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené

- a) v § 2 odst. 3 se stanoví k doplnění příjmu do výše existenčního minima osoby, která není nezaopatřeným dítětem, a u nezaopatřeného dítěte do výše jeho životního minima,
- b) v § 2 odst. 4 se stanoví s přihlédnutím k majetkovým poměrům a příjmové situaci osoby až do patnáctinásobku částky životního minima jednotlivce),
- c) v § 2 odst. 5 písm. a) se stanoví až do výše jednorázového výdaje,
- d) v § 2 odst. 5 písm. b) se stanoví až do výše nákladů uvedených v § 2 odst. 5 písm. b), s tím, že součet dávek poskytnutých podle tohoto ustanovení nesmí v rámci kalendářního roku překročit desetinásobek životního minima jednotlivce),
- e) v § 2 odst. 6 se stanoví jednorázově až do výše 1 000 Kč s ohledem na okamžité nezbytné potřeby; celková výše mimořádné okamžité pomoci se stanoví s přihlédnutím k úložnému a k prostředkům, které obdrží osoba při propuštění ze školského zařízení pro výkon ústavní a

ochranné výchovy. Součet dávek poskytnutých podle tohoto ustanovení nesmí v rámci jednoho kalendářního roku překročit čtyřnásobek životního minima jednotlivce.

Soud pouze připomíná, že dle jeho názoru nejenom pro občany, kteří s ním přicházejí do kontaktu jako žadatelé o dávku, není naprosto jednoznačný a srozumitelný obsah zákona o hmotné nouzi; MPSV nedostatky zákona napravuje vydáváním četných metodických pokynů, které však nejsou závaznou právní normou a i tak umožňují několikery výklad. V této oblasti již rozhodoval i Nejvyšší správní soud se sídlem v Brně (dále jen *NSS*), který v rozsudku č.j. 3 Ads 113/2011-46 ze dne 23.11.2011 vyjádřil, že ***mimořádná okamžitá pomoc***, jak plyne ze samotného jazykového výkladu tohoto pojmu, ***je dávkou jednorázovou pro osoby ocitající se v takové mimořádné situaci, která vyžaduje okamžitou pomoc, ať už peněžitou či věcnou***. Prostřednictvím mimořádné okamžité pomoci tak může být poskytnuta pomoc v situacích nepříznivého a mimořádného charakteru, kdy žadatel není osoba v hmotné nouzi, ale je mu vhodné bezprostředně poskytnout pomoc, což však nevylučuje, aby tato pomoc byla poskytnuta též osobě pobírající příspěvek na živobytí a v hmotné nouzi se již nacházející. Mimořádná okamžitá pomoc může být jak fakultativní dávkou, tak i dávkou nárokovou (jako je tomu právě v případě osoby, již hrozí vážná újma na zdraví), u které není stanovena pevná hranice příjmu; záleží tedy na správní úvaze orgánu pomoci v hmotné nouzi, zda a v jaké výši tuto dávku poskytne, přičemž tento postup může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. S ohledem na skutečnost, že jde o dávku poskytovanou podle zákona č. 111/2006 Sb., musí jít o osobu, která nemá dostatečné finanční prostředky ani takový majetek, aby mohla nepříznivou situaci řešit vlastními silami.

Z důvodové zprávy k návrhu zákona č. 111/2006 Sb. k dávce mimořádné okamžité pomoci a podmínkám jejího poskytování vyplývá, že je dávkou, u které není stanovena pevná hranice příjmu; přesto s ohledem na skutečnost, že jde o dávku poskytovanou podle zákona o pomoci v hmotné nouzi, musí jít o osobu, která nemá dostatečné finanční prostředky ani majetek takový, aby mohla nepříznivou situaci řešit vlastními silami. [...] Osobám, které nesplňují podmínky pro uznání situace hmotné nouze, ale protože nemají dostatek finančních prostředků, hrozí jim vážná újma na zdraví lze poskytnout mimořádnou okamžitou pomoc do výše existenčního minima osoby, která není nezaopatřeným dítětem, resp. do výše životního minima v případě nezaopatřeného dítěte.

Jak vyplývá z jazykového, logického a systematického výkladu citovaných ustanovení zákona, v případě hrozící vážné újmy na zdraví orgán pomoci v hmotné nouzi neposuzuje, zda je osoba žádající o dávku v hmotné nouzi osobou v hmotné nouzi ve smyslu § 2 odst. 2 téhož zákona, neboť tuto podmínku osoba pro získání mimořádné okamžité pomoci z tohoto důvodu splňovat nemusí. Na druhé straně ovšem i zde zákon uvádí, že to, zda osobě hrozí vážná újma na zdraví, je zapotřebí posuzovat „s přihlédnutím k jejím příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům“. Pojem „příjem“ je pro účely rozhodování o nároku na mimořádnou okamžitou pomoc, stejně jako na ostatní dávky, třeba posuzovat na základě vymezení tohoto pojmu v § 9 odst. 1 písm. c) zákona ve smyslu definice obsažené v § 6 až § 8 zákona č. 110/2006 Sb., a to včetně tzv. fikce příjmu osob samostatně výdělečně činných, které sice nemají příjem ze samostatné výdělečné činnosti, ale nepřerušily výkon této činnosti ani jim tato činnost nebyla pozastavena (§ 8 odst. 3 zákona č. 110/2006 Sb.).

Soud podotýká, že sice ve správním spisu nebyla založena kopie předmětné nájemní smlouvy ani žádný úřední záznam obsahující skutečnosti známé úřední osobě z úřední činnosti, ale tyto skutečnosti nebyly v tomto řízení sporné. *Je však nutné, aby si všechny rozhodující správní orgány uvědomily, že je nezbytné, aby všechny rozhodné skutečnosti byly obsaženy ve správním spisu, protože na jejich základě je rozhodováno o žádostech občanů, tj. žadatelů, a tyto podklady jsou základním stavebním materiálem pro samotné rozhodnutí, bez nich je každé takové rozhodnutí potencionálně nepřezkoumatelné.*

Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen **s.ř.s.**), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Dle § 31 odst. 2, 3 s.ř.s. ve věcech pomoci v hmotné nouzi *rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu.*

Předmětnou žalobou se soud zabýval v rámci vymezeném obsahem napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 10.8.2011, a to na základě žalobních bodů uvedených v žalobě. ***Dle názoru soudu je však ohledně předmětné dávky potřeba nejprve vyhodnotit, zda žadatelem uvedený důvod jednorázového výdaje odpovídá charakteru dávky a teprve poté posoudit, zda se jedná i o osobu v hmotné nouzi, což se jeví efektivnějším než opačný postup. Žalobcem požadované v této věci však neodpovídalo účelu dávky.***

Ústního jednání dne 17.10.2012 se žalobce nezúčastnil, ani se neomluvil, a zástupce žalovaného závěrem navrhl zamítnutí žaloby v plném rozsahu, neboť je nedůvodná.

Soud v této věci neshledal ze strany rozhodujících správních orgánů žádná závažná pochybení odůvodňující zrušení napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí MěÚ i KÚ jsou přezkoumatelná, KÚ se vypořádal dostatečným způsobem s odvolacími námitkami žalobce uplatněnými v odvolání ze dne 14.7.2011, ač žalobce je přesvědčen o opaku, proto žalobní body uplatněné v žalobě soud neshledal důvodnými, i když se nejspíše žalobce domnívá, že nepřiznání doplatku na bydlení by mělo být důvodem k přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci. V případě žalobce se nejednalo v žádném případě o úhradu nocležného, což je skutečně úhrada za nocleh, tedy přespání, ale v této věci se jedná o úhradu ubytování na základě uzavřené smlouvy, tedy svým charakterem nájemného, což je ale diametrálně odlišná platba. Po provedeném řízení vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, proto byla zamítnuta podle § 78 odst. 7 s.ř.s., ve kterém je uvedeno, že soud zamítne žalobu, není-li důvodná (**výrok I. rozsudku**).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s.ř.s. tak, jak je ve **výroku II. rozsudku** uvedeno, neboť žalobce nebyl úspěšný, takže nemá nárok na náhradu nákladů vynaložených v soudním řízení a správní orgán nemá nárok na náhradu nákladů ze zákona.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost *ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení* ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího

správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 17. října 2012

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně